

Gaseteta d'Olot

Any I

22 de Març de 1930

Núm. IV

1750

Pau als morts

LECTOR, aquesta xifra que és el nombre de signatures femenines obtingudes per l'ampliació de l'amnistia, és l'exponent més alt de ciutadania que s'ha evidenciat des de molts anys en la nostra ciutat. Aquesta xifra és, parcialment i tot, ja que la premura del temps privà d'intensificar la noble campanya, la prova de la civilitat i de la bonesa dels sentiments femenins. Aquesta xifra és un punt de partida i posa en un nivell molt alt les íntimes directrius de les dones olotines. Aquesta xifra és encara la més gran honor de la ciutat. Cal agrair com es mereixen les nostres dones aquesta nobilíssima manifestació i regraciar una vegada més les nostres gentils conciutadanes que amb tant d'entusiasme s'emprangueren la tasca de recollir les signatures.

Semblava que una campanya tan humanitària com aquesta de l'ampliació de l'amnistia, no havia de topar amb indiferentistes, ni amb maliciosos, ni amb gent d'aquella tan vivà que veuen més lluny i més enllà que tothom. Una cosa tan simple com la que es demana, una cosa tan justa, una cosa tan racional, a la qual no s'oposarien els sentiments més primaris, semblava que havia d'ésser una cosa preservada de desprecis i de negatives, una cosa per damunt de tot. Doncs, no, ciutadà lector, cal que ho sapigues, hi han hagut desprecis i negatives. Gent absurda que han esquivat el cos dient: «fos una cosa de religió amb molt de gust»; gent que s'han posat al dintell de la porta privant d'anar a recollir la signatura de les seves obreres

Primo de Rivera és mort; la diabetis i la migranyada li han llevat la vida. És una lliçó terrible. Nosaltres, enemics irreductibles de l'home públic, que és l'únic que ens interessa, en aquesta hora suprema de la mort ens descobrim davant del seu cadàver i pregunem per ell que, com tots els homes, era un germà nostre. Ni caurem en la crueltat de parlar de la seva actuació personal mentre no hagi passat temps i, per tant, els seus actes ja siguin del passat, ni en la hipocresia d'elogiar-lo, ni en la candidesa d'abandonar per aquesta mort, ni tant sols d'atenuar, la nostra campanya contra la Dictadura, de la qual fou Primo de Rivera un element, i no pas el més culpable, i l'esclarament de la qual és indispensable per al bon esdevenidor polític, que necessita també el càstig dels responsables que encara són vius, i vius també. Déu hagi perdonat el general Primo de Rivera.

Catalunya endins

En el primer manifest d'Acció Catalana el de 1922, era proclamada la necessitat primordial de tota actuació nacionalista, l'apostolat Catalunya endins. En el manifest d'aquest mes hi és ratificada aquesta convicció. Era indispensable aquí. Tan com els catalans, tots els catalans, no s'adonin del que és Catalunya, del que podria ésser i de l'estat de fet a què es veu reduïda per la incúria dels seus fills, el nostre problema serà molt de mal resoldre. Un poble sense amor propi, sense dignitat col·lectiva, materialitzat, panxa content, és un poble inferior; el nostre ho fou quasi completament per espai d'un centenar d'anys, de 1714 al renaixement romàntic, i encara ara ho és en molts sectors. Això és el nostre gran mal i a això cal acudir amb remeis d'eficàcia. Cada convençut ha de tenir present que la seva obligació és fer proselitis, i això no vol dir que hagi de passar-se la vida fent prediques inflamades als indiferents, que és molt probable que se l'agafaran ríguent i es tornaran més escèptics encara. Amb l'exemple de rectitud política, de con-

dient: «són massa joves, sense permís dels pares no poden signar»; gent que ha cregut convenient des del seu lloc presidencial reunir la junta i iniciar un debat sostenint: *aixó és una qüestió política*»; gent tant roïna com el corresponçal de «La Vanguardia» que deia: «Una comisió formada por elementos políticos.....» Malauradament podríem allargar aquesta llistà anecdòtica. Amb aquestes estultícies, amb aquestes nicieses, toparen els joves i les noies olotines que maldaven per aquest humanitari fi. Això, però augmenta la valor de la seva tasca. Aquestes 1750 signatures femenines els poden en justícia, satisfer.

I pel que fa a aquesta genteta sense sentiments, amb un tel tan prim de caritat cristiana, (i ho diem així per no dir que no en tenen), cal compadir-los i perdonar-los. El dia que alguna injustícia els dugui reixes endins els anirem a preguntar per quina cosa volen que propugnem; perquè els treguin o perquè els doblin la pena.

formitat de la conducta a les comunicacions, amb raonaments adequats, sòlids i desenrotllats en forma prudent i moderada sempre que l'avinentesa es presenti, es fan més adeptes que amb tirades líriques o amb insults als que pensin diversament.

I al costat d'aquesta tasca privada cal una intensificació de la propaganda pública. Periòdics, fulles volants, mitjings, conferències, tot és poc davant de la magnitud de la feina a fer. Hi ha classes de la nostra societat que no tenen ni idea del problema que ens ocupa; d'altres han estat guanyades a mitges, amb argumentacions que no van prou al fons de la qüestió; els infants són descuidats; els obrers també; no hi ha la relació que caldria amb els nuclis catalans de l'estranger; que tan podrien ajudar al coneixement de Catalunya a l'exterior; ni amb les altres regions catalanes, sobretot Mallorca i València, ni amb els pobles que es troben en casos similars, ni amb els elements comprensius, que per tot n'hi ha. Entre tots podem fer-ho tot; el que cal és bona voluntat.

El govern de la Diputació

Dimarts passat, exercint la facultat atorgada pel govern la Diputació provincial de Girona votà els homes que havien de desempenyar la presidència i la vice-presidència, càrrecs pels quals resultaren elegits els senyors Emili Saguer i Manuel Vancells respectivament.

En el senyor Saguer ens sembla que hi veiem un conseller selecte de la Mancomunitat que imaginariament considerem establerta baix la sàvia presidència de Maluquer i Viladot, patrici eminent aureolat de simpatia, que sap portar la veu de Catalunya amb prudència i fermesa en aquests moments delicats de transició cap a la normalitat. El nou president de la Diputació gironina, coneixedor del nostre Dret, sabrà veure i interpretar els anhels de justícia i de patriotisme que bateguen en els cors dels

seus conciutadans. L'ajut dels altres diputats ha d'assistir-lo a tothora, no en tenim cap dubte.

Des de l'ingrés dels actuals components l'organisme provincial va reconquistar la confiança que en temps d'intrusisme ens havíem vist en la trista precisió de retirar-la-hi. Es veritat que cada districte té solament un representant popular, però després de tot el que havíem vist ja és un progrés i ben notori, majorment si, com passa, aquesta representació recau a qui lògicament pertoca. Entre els designats per les entitats, bo i reconeixent que hi ha alguna excepció, s'hi troben homes que el sufragi universal hauria escollit per llurs rellevants condicions. Naturalment que els actes d'aquest organisme són rectes i concordants amb la voluntat ciutadana. Una de les primeres resolucions fou, com diguèrem, sol·licitar l'ampliació de l'amnistia i la creació de la Mancomunitat,

desitjos que sent fonament Catalunya. Més tard la comissió permanent ha acordat revisar els nomenaments de personal portats a terme durant aquesta època de vergonya. Heus ací una necessitat ben sentida. Nosaltres recordem perfectament, el temps no ho ha pas esborrat, que un digne clergue, compatrici nostre, Mn. Pere Pujol, fou separat del càrrec que tenia i traslladat a un altre sense més raó que el personalisme egoïsta i desenfrenat que no reparava en els mitjans. No suposem que aquest cas sigui únic. La decisió de la Diputació és, doncs, justa i indispensable per a la pacificació dels esperits que han vist infringir tota mena de disposicions legals.

de la Junta de llur Col·legi amb l'homenatge que tributaren als seus membres i a Albert Bernis. Ja recordeu els fets; el Col·legi d'advocats era, en plena Dictadura, un baluart fermíssim de catalanitat i de democràcia liberal, els reietons del P. U. P. no podien tolerar-ho, cridaren al Palau de Justícia els membres de la Junta de Govern i els invitaren a signar una retractació i un compromís humiliants; aquella Junta, que presidia l'il·lustre patrici Raimond d'Abadal, es negà rodonament i en pes a aquella pretensió despòtica; seguint les ordres del govern, els seus individus foren empresonats i, al cap de poc, exilats en poblets valencians i aragonesos, on romangueren alguns

De "La Tradició Catalana" (9) núm. 321 - 27 d'octubre 1923:

«Y ara's vol fer relluir l'antic separatisme de certes corporacions y de certs organismes, per a posar recel contra ordres del Directori, quan de fet el seu procedir les abona de sobres.»

¡I tant si les abona!

«Y si cau alguna pedra de alt relleu (¡quin dubte hi ha de que'n poden caure!), hem de saber sobreposarnos a la mala impressió del enderroch, comptant ab que després serà reintegrada a mellor situació.»

El senyor «Fidel Català»—que tothom ja sap qui és—, devia dedicar això, d'una manera avançada, naturalment, a el «Grup Escolar».

Organitzada la Diputació d'una manera decorosa, tenim el dret d'esperar que les orientacions d'ella emanades han de merèixer l'aprovació dels representats. Tots els que amb llurs tributs contribueixen a la prosperitat de la província seguiran ara amb gust la nova etapa a què hem entrat. Les qüestions d'obres públiques, beneficència, cultura....., veurem que es desenrotllen amb la noblesa que enyoràvem.

LA JUSTICIA SATISFETA

Dimarts d'aquesta setmana els advocats barcelonins posaren un bell epíleg a l'afer

mesos; no cal dir que foren destituïts de seguit de llurs càrrecs i substituïts per elements que suposaren disposats a passar per aquella baixesa; tots els ensopegaren, fora un, un advocat digníssim, Albert Bernis, que refusà amb energia la proposició; tampoc no li mancà sanció, fou processat i condemnat, però li fou aplicada la condemna condicional.

Ara que la normalitat ha estat restablerta al Col·legi d'advocats i la Junta reposada en el seu lloc, aquest homenatge unànim dels col·legiats és una bella manifestació de les conviccions llurs i de llur reconeixença als homes que tan bé les defensaren. I el fet

d'aprofitar aquest acte per homenatjar també l'il·lustre president de la Diputació de Barcelona, Joan Maluquer i Viladot, que tants mèrits té contrets en aquestes poques setmanes de lluita pels nostres ideals i per l'amnistia dels nostres presos i exilats, el fa encara més solemne. La sobrietat hi fou la nota dominant: lectura d'adhesions, amb ovació especial per la dels presos de Garraf, oferiment de l'àpat per Amadeu Hurtado, que féu un discurs excel·lent, i manifestació de l'agraïment, també en discursos sobris i correctes, per Maluquer, Bernis i Abadal; tots recordaren els noms de Casimir Casagran i Josep M.ª Ribalta, pertanyents a la Junta, i als quals la mort no ha permès de fruir de la reparació. Els altres homenatjats foren Albert Bastardas, Francesc Ripoll, Víctor Blajot, Josep Barbey, Manuel Carrasco, Ferran Valls i Taberner i Isidre Durand i Balada.

El cas del Centre de Dependents

De tots els nuclis interessats surten clams de protesta contra la situació anormal del Centre de Dependents de Barcelona, arrabassat als seus legítims dirigents i lliurat per la Dictadura a esquiroles fidels que s'hi han agafat d'una tal manera, que no en volen sortir si no és per manament governamental. Es un cas de justícia que caldria que es resolgués aviat.

Els administradors

Els pupistes, ja ho sabeu, venien a fer bona administració; els catalanistes eren uns pròdigs, que feien malbé els diners del comú, sobretot amb aquesta cosa inútil que en diuen cultura. *Fora cultura, fora disbaixa de milions, tem beneficència i*

economies! Aquest era llur programa. I ja veieu com l'han acomplert. Ja us han assabentat del dèficit que han deixat; i ara és el comte de Güell, tan amic de la vaselina, que ha de denunciar l'estat llastimós del servei municipal de dementes de Barcelona que han deixat els dictatorials.

L'Orfeó Català al Palau Nacional

No fou pas un acte de xiroïisme departamental el concert extraordinari que donà el passat diumenge l'Orfeó Català al Palau Nacional: fou la triomfal entrada per primera vegada de la llegítima representació del cant de la terra el nom de la qual ha servit per infantar—no per dirigir—l'obra de l'Exposició Internacional de Barcelona.

L'alenada reconfortant que portà en aquell recinte el concert-debut de la nostra primera entitat coral, serà perenne record que, com nou esclat, ens esborra d'una manera que tots desitjàvem feia temps, una mena de mitja por que s'apoderava de nosaltres cada vegada que passàvem sots les voltes magestuoses del Palau.

L'orgull de l'obra gegantina que teníem davant dels ulls, l'amor propi dels moments fecunds i inoblidables que vivia la capital dels catalans i la gestació que, per al pervindre de la nostra primera ciutat començava, a pendre forma en la seva mateixa entranya, no eren fets de prou força per substraure'ns al natural recel que sentíem de trobar-nos estranys dintre de casa mateix. Sabíem fins on arribava el rigorisme i la fòbia dels dirigents de la magna obra contra la més lleu ostentació de rètols en la parla del país; sabíem amb quin ensanyament es fregaven les mans al no córrer el perill de veure-hi voleiar la única ensenya que en fou expressament bandejada i sabíem com s'havia portat a cap l'administració i les despeses, de bon troç desproporcionades a l'obra i l'inoportunitat, per moltes raons, de la celebració del Certamen. La consagració dels cants de la terra presidits per la bandera barrada cantats per l'Orfeó que fou suspès durant uns mesos i que una altíssima delicadesa li féu declinar, en altres circumstàncies, la seva entrada en el mateix local per imposicions anti-catalanes de les autoritats, fou coronada per un èxit i transcorregué en mig d'un entusiasme i un ordre exemplaríssims.

Ja podem, ara, tornar a honorar l'històrica i gloriosa bandera nostra posant-la «al damunt dels nostres cants». Procurem fer-nos-en ben dignes.

Savó Chimbo: Demaneu-lo a tots els Establiments.

POLÍTICA I ADMINISTRACIÓ

Abans de la Dictadura es parlava sovint, massa sovint i tot, que a les corporacions públiques no s'hi havia d'anar a fer política, sinó que, tant solament, s'hi havia d'anar a fer administració.

Els ciutadans que així parlaven eren gairebé sempre els mateixos, aquells senyors independents i neutrals que tots havem conegut i que, malgrat la seva independència, servien sempre tots els governs de l'Estat Espanyol, qualsevol que fos el seu color polític.

Doncs bé, durant aquests sis anys llargs que ha durat el govern de Primo de Rivera, s'ha pogut fer amplament la prova de tot aquest sistema d'administració tant pregonat; perquè, val a dir, que tots aquests brillants col·laboradors que ha tingut la Dictadura, han estat precisament aquests administradors de mena, que no anaven a fer altra cosa, segons ells deien, que administrar la hisenda pública.

I ja ho veieu com l'han deixada, pobra hisenda! Tant desballestada i malmesa, que segons parer dels entesos, trigarem mig segle a poder-nos refer d'aquest desgavell. El deute de l'Estat ha augmentat amb la fabulosa xifra de nou mil milions de pessetes. L'Ajuntament de Barcelona haurà augmentat el seu amb uns cinc cents milions. I així per l'estil, arreu d'Espanya, de tal manera, que no sembla sinó que tothom rivalitzava a veure qui gastaria més pessetes i qui les gastaria més malament.

I a més, i com si no fos prou aquesta tant desastrosa administració, ens ha resultat que tota aquesta gent, només administradors, han fet més política que no pas aquells antics polítics tant desprestigiats. Tots recordem aquells homenatges als caps del partit, pagats amb diners de les corporacions ciutadanes, i aquells viatges i manifestacions, fets amb diners del poble. Això, per aquesta gent, no és pas fer política; per ells és fer política (ho ha dit fa poc el Comte de Figols a la Diputació de Barcelona) el demanar l'amnistia per als nostres germans.

Ja sabem, doncs, el que vol dir en aquest país i en boca de certa gent, la paraula administració. És la paraula sota la qual s'amaguen les més baixes i vergonyoses actuacions i els més grans abusos polítics. D'ara endavant, quan se'ns

parli d'administració, caldrà estar a l'aguait i vigilar amatents, per a no trobar-nos desprevinguts si convé.

Nosaltres havem cregut sempre i seguim creient avui, amb més fermesa que mai, que els homes més aptes per a portar a cap una bona administració pública, són aquells homes de bona fe, que tota la vida han defensat un mateix ideal polític, blanc o negre, i que per tenir fonament arrelada en la seva ànima la seva fe política, són capaços de tots els sacrificis.

Perquè és evident que per al que actua honradament i no porta segones intencions, l'encarregar-se d'aquesta feina ingrata de regir els destins públics, és un mal-de-cap i un vertader sacrifici. I aquest sacrifici és molt difícil aconseguir-lo d'aquells que no porten dintre seu la flama d'un ideal i que es limiten a fer administració.

Amorettes

*Ma bona mare—que en pau reposi—
sovint em deia, quan jo era infant:
fill meu, no vullguis rencors ni odis
als que et maltractin quan siguis gran.*

*Déu té una massa que descarrega
quan bé li sembla, sempre oportú,
a sa justícia tots han de raure
i contra d'ella no hi pot ningú.*

*Greuges i ofenses n'he prou tingudes
que van portar-me jorns de dolor,
un va colpir-me més fort que els altres
puix va ferir-me a ran del cor.*

*Avui la tomba recull un home
que ha dut a casa molta tristó,
com que et recordo, mare estimada,
no vull rancúnies, Déu li perdo.*

PEPET GRAU

V A R I A

Agraïm l'elogi i la felicitació que ens dedica el setmanari republicà «Acció Ciutadana» en el seu anterior número; desitgem que perduri la

bona comprensió del confrare, amb el qual sens dubte ens uneixen punts essencials, com hem tingut ocasió de comprobar. Conformes, també amb l'article «Ja hi tornem» i ens plau força que elements com aquests col·laborin amb constància a la tasca de destruir els caciquismes que tant de mal han fet a la nostra ciutat durant els temps de Dictadura i molt abans. Cal treballar tots amb entusiasme per abatre'ls d'una vegada.

Unamuno ha fet unes declaracions unitaristes. Això vol dir que no ha pas canviat els seus punts de vista d'abans i és cosa lamentable perquè mai podrà dir-se liberal l'home que negui als pobles el dret a regir-se per ells mateixos i que aprovi l'hegemonia forçada d'un idioma en perjudici d'un altre i en evident retard de la cultura del poble sotmès.

Si per raons democràtiques no vol veure la raó, almenys ho hauria de fer per raons culturals i pedagògiques.

El cèlebre funcionari-canonge Montagut ha publicat un llibre tot ell ple de disbarats. Porta per títol «Los errores de la Dictadura», i segons l'exemplarista arrivista ex-carlí, la Dictadura fou massa benèvola per als que no s'hi volien subjectar amb els quals diu que «tenia que acabar con ellos».

Ens sembla que el bèl·lic pupista va equivocar la carrera. Encara hi és a temps a fer-se «matarife»

Els reportatges que GASETA D'OLOT té anunciats sobre denúncies, empresonaments i delacions i que s'estan preparant amb tota mena de detalls i sense plànyer-hi res, són esperats ansiosament pel nostre públic... i encara molt més ansiosament per els subjectes de baixos instints que feien el trist ofici de «burxar l'orella» de les autoritats i sembrar odis entre conciutadans. No s'ho pensaven pas que «a cada puerco le llega su San Martín». I ara sembla que voldrien pau i tranquil·litat!

Aquests reportatges aniran acompanyats de caricatures que un ben disposat jove amic nostre té l'encàrrec de fer. No dubtem que tan pel tema suggestiu i d'actualitat, com per l'agilitat i pulcritud del redactor d'aquests reportatges i la con-

demnació general que caigué damunt la «policia indígena», cridaràn fortament l'atenció.

Com que el món no para mai de donar voltes, encara que amb una proporció molt més petita tornem a presenciar una segona època de banquets, després dels tan nombrosos que es feren en període de la Dictadura, encara que aquests són força diferents.

El que el Col·legi d'Advocats ha ofert a la digníssima Junta destituïda i a l'exemplar senyor Albert Bernis, de la millor fusta de ciutadà, on hagueren de limitar el nombre d'assistents, fou un acte que mereix tota la simpatia.

I el que preparen els nostres intel·lectuals dedicat als germans de llengua castellana té també un nobilíssim significat que és per ell sol prou eloqüent per desfer l'insidiosa calúnnia que els mal intencionats posen en boga dient que el catalanisme és un niu d'odis a les regions espanyoles.

Ara és l'hora de desfer errors i que la veritat s'imposi contra totes les infàmies, contra tots els odis que congria la ignorància.

Revista de Premsa

«De «La Nostra Terra», signat L. N. T.»

«El dia 3 de febrer deixà d'ésser governador civil de Balears, a conseqüència dels recents canvis polítics, el senyor Pere Llores i Badia. Segons l'editorial de «La Almudayna» del dia 7, «Bajo su mando no se sabía en Mallorca, a no ser por pequeñas reservas que afectaban a círculo reducidísimo de personas, si gobernaba una dictadura». Per ajudar a una més seriosa redacció de la història contemporània, en preparació de la futura, nosaltres, que no tenim inconvenient de comptar-nos en aquest «reduïdíssim» cercle, tenim també interès a fer constar i raonar, avui que podem i sense cap casta de reserves, la posició en que ens trobàvem davant l'autoritat del senyor Llores.

Per part seva, don Pere Llores i Badia, ex-carlí, ex-maurista, ex-alfonsosalista i ex-pupí ara mateix, suposat que la U. P. ja ha fet a tots, que diuen, estigué des d'un principi enfront de «La Nostra Terra». Tingué, ja de tot d'una, el bon nas innegable d'endevinar en nosaltres un element desafecte al govern d'excepció que ell representava, i que podia comprometre en certa manera, només pel sol fet d'existir, la beatífica tranquil·litat del seu contestisme polític. Res no demostra millor l'ombra de preocupació que arribarem a fer-li a estones, que la minuciositat amb què curava de la censura de les nostres proves.

El llapis roig féu en les seves mans, operant sobre les galerades d'aquestes pàgines, veritables filigranes dignes d'eterna memòria. Els versos de Maria Antònia Salvà que publiquem en aquest número caigueren sencers, pobrets!, com caigué el passat novembre un article sencer de N'Antoni M. Sbert sobre «El nostre esperit universitari», publicat després el dia 7 de febrer a LA PUBLICITAT, de Barcelona. Altres vegades la mort no era tan definitiva, però quedava l'original tan desfigurat que és precís tornar-lo a publicar per donar-ne el sentit complet, com és el cas del treball del P. Miquel d'Espugues que va també en aquest número. Quan era més interessant, però, és potser quan el llapis roig es posava amablement al nostre servei, ajudant-nos a la correcció corrent de proves, com en tatxar la «e» de «Felipes», deixant-ho en «Felips d'Espanya», número de març 1929 (pàgina 108), o en corregir «fraseologia espanyola» substituint-ho per «castellana», al marge, en flagrant contradicció, dit sia de pas, en aquest últim cas amb el diccionari de la Reial Acadèmia Espanyola (número de desembre 1929, art. de F. Maspons Anglasesell: «La Unió sagrada»).

A voltes eren trossos copiats d'altres revistes o diaris els que aquí no podien sortir, com la nota d'«El Matí» sobre les curses de cavalls (número de Juliol 1929) o unes paraules en occità de J. P. Regis, reproduïdes de «L'Amic de les Arts» (número de març 1929, p. 112). Però el que més indignava era l'autoritat governativa posada al servei de les preferències personals, coartant injustament el lliure joc de la crítica en matèries perfectament opinables. Així per exemple, era «tabú» la qüestió de les noves vidrieres de la catedral. Un article sencer sobre aquest tema ens fou tirat a baix, acompanyat d'una nota autògrafa que deia: «No puede tolerarse una crítica tan dura y «acerva» (sic), destinada, más que a corregir defectos artísticos, a encender las pasiones». Sobre el mateix tema, ens era suprimit un solt de Noticiari del número de maig 1929. Es que respecte a aquesta qüestió l'autoritat civil havia pres posicions ja; com en tenia preses respecte d'altres persones com, per exemple, demostra la supressió del final de la nova del Noticiari sobre «Studia», del número de Juliol 1929, que acabava així: «...de presentació, gràcies a una R. reveladora d'una persona que ens fa saber que té la coa de palla». Altres indrets gaudien també de protecció. Així en el número de març, en parlar de l'ornamentació modernista, o sia la urbanització (?) de la murada, no podíem dir que els brolladors eren «de planta bonyaruda com una cosa de Nadal», i que «preguem a l'autor del projecte que no s'oblidi de posar en lloc visible un rètol amb el seu nom, per bé que no importa»; ni en tornar-nos a referir a la mateixa ornamentació ciutadana, en el número d'abril, podíem dir que aquells safaretxos ens semblaven «una monada».

Basten aquestes mostres per a fer veure la meticulositat amb què se'ns examinava, i el tracte, al nostre semblar parcial, de què érem objecte. I bé, d'on ens podia pervenir tan d'honor? En el fons, no érem per aquell senyor d'Olot, tots plegats, més que uns separatistes. I aquest mot, insígnia de persecutors i justificant de tants d'abusos durant el darrer lustre, no veia don Pere Lloses

—cap pare del paternalisme vergonyant sota la fèrula del qual hem anat tirant llarg temps en aquesta terra— que aquí, a força de voler dir molt, no tenia en realitat més significació que la que ell mateix volgués infondre-li, donant-li patent de cors. Separatisme vol dir separació, ablació. D'on? però, de qui? D'ell i del que ell representava? Concedit i reconcedit. Ara si era la seva pretensió d'incloure'ns en aquella significació vitanda, part damunt tota altra atrocitat, segons la còmoda ètica política al servei del possidentisme actual, exclòs i tot de la darrera ampla general amnistia del 6 de febrer, sap prou el senyor Lloses que deixava la seva pròpia bona fe en interdicte en estendre aquella significació a campanyes com la tristíssima de les escalinates del Mirador, per exemple, i a persones com el senyor Josep Ramis d'Aireflor, prestigiós i competentíssim president per aquells dies de la Comissió provincial de Monuments que tan bé sabé defensar, fins allà on li fou permès, la dignitat i autoritat del càrrec.

Arribà un moment que defensar el primitiu d'escalinates del Mirador, aprovat anys enrera per un Ajuntament constitucional de la ciutat: que dissentir i atacar els flamants finestrals de la Seu, era titllat de separatisme, i com a tal insuflat a Madrid. I nosaltres volem creure el senyor Lloses, persona de cultura, apart del cursilisme sovint pujat de les cites bíbliques i clàssiques dels seus escrits i discursos, prou intel·ligent per tenir-lo a ell pel primer convençut de la manca de base d'aquest joc perillós, del que no tenim la pretensió d'aparèixer com a víctimes, però si amb dret a denunciar-ne certs tristos resultats. Perquè res no hem de rectificar a les directrius de certes campanyes que tenim per ben orientades, igual que tenim per funestes—en l'aspecte artístic de la urbanització de la ciutat i del respecte als nostres monuments—, les realitzacions de les escalinates actuals del Mirador i de la sèrie actual de les vidrieres catalanes de la Seu.

I ens ha saltat ara de la ploma un mot significatiu: el de catalanes. Perquè per a nosaltres era més trist que tot això de què hem parlat, el fet que ens vingués de part d'un senyor que la primera vegada que arribà amb representació d'autoritat a Mallorca, féu sentir en el saló de la Diputació provincial, per primera volta, la seva veu en la mateixa llengua nostra.»

N. Molins i Fàbrega ha tingut un entreviu amb el senyor Ossorio i Gallardo.

Heus-en ací un fragment:

—¿Com considereu que es troba actualment la qüestió de Catalunya?

—Lògicament, ha d'estar malament. Sis anys d'opressió de sentiments legítims i respectables han d'haver emmagatzemat a la força un gran sentiment de rancúnia i de protesta.

—¿Creieu, però, que serà cosa fàcil trobar-hi solució?

—¿I quin dubte hi cap? En la qüestió catalana jo sempre sóc optimista. El català mai no ha deixat de rendir-se a una arma: la justícia. Que hi hagi justícia en els Governos i tot tindrà fàcil tràmit i solució. No us oblideu de dir que he vist amb molt de goig aquest àpat

d'agraïment que pensa donar la intel·lectualitat catalana als d'ací que s'han produït amb esperit de justícia davant les coses de Catalunya durant l'època de les persecucions.

—Penseu assistir-hi?

—Potser sí. Jo sempre responc amb entusiasme a les coses que vénen de la vostra terra.»

La Rambla explica la ruptura definitiva dels homes de la Lliga i els dictatorials en 1924.

Heus-en ací un extret:

«El dia 8 de gener, els senyors més avall esmentats reberen un B. L. M. del Capità general Barrera, citant-los per a les dotze del migdia, sense expressar-los si els cridava a una conversa individual o a una reunió, ni indicar el motiu.

Aquests senyors foren els següents: el senyor Alfons Sala, president de la «Unió Monàrquica Nacional», el senyor comte de Caralt, industrial; el senyor marquès de Marianao, el senyor Dionís Conde, comerciant; el senyor Aunós, advocat, el senyor Josep M. Milà i Camps, advocat; el senyor Josep Roig i Bergadà, ex-ministre, i el senyor marquès de Vilanova i Geltrú, tots ells del mateix esmentat partit polític. Els senyors Joan Maluquer i Viladot, ex-fiscal del Tribunal Suprem i president de la Federació Monàrquica Autonomista, el senyor Joaquim M. de Nadal, gentil-home de Cambra de S. M., el senyor Damià Mateu, industrial, ambdós del mateix partit, i els senyors Albert Rossinyol, industrial; marquès de Camps, membre de la Junta Superior dels Sometents de Catalunya, Marquès de Montsolís, Joan Lligé, industrial, Joaquim Cabot, president de la Cambra de Comerç; Fèlix Escales, banquer; Joan Alandí, Cap de Sometent del districte quart de Barcelona; J. Ferrer Vidal i Güell, industrial; Joan Garriga i Maçó, advocat, i marquès d'Allella, ex-alcalde de Barcelona, de la Lliga Regionalista.

El general Barrera els va reunir i els digué que els havia convocat per encàrrec del President del Directori militar, segons una llista que li havia estat remesa per ell, i per tal que tots junts tinguessin un canvi d'impressions en una reunió preparatòria d'una altra que, presidida pel mateix general Primo de Rivera tindria lloc també a la Capitania, l'endemà a les quatre de la tarda, per a la qual quedaven ja convocats. Va afegir que motivava la reunió el desig del President del Directori de solucionar definitivament el problema de Catalunya, i que amb aquest objecte els invitaria a constituir una agrupació política regionalista espanyola que organitzés un moviment d'opinió a base d'un manifest en el qual es fessin les declaracions cabdals de blasmar el separatisme, fer una afirmació d'inamovible adhesió al Directori, dintre les quals bases es veuria de donar satisfacció a les aspiracions catalanes.

Fetes aquestes manifestacions, va demanar individualment a cadascun dels reunits el seu parer, i resultà, en resum, que varen mostrar-hi llur conformitat, amb la salvetat més avall consignada del senyor Roig i Bergadà, els senyors de la U. M. N. i, en canvi, la seva disconformitat tots els altres.

El senyor marquès de Camps va negar que fos separatista, però afirmà que era nacionalista i, per tant, va

reconèixer la nació catalana, va afegir que feia seu el document que quatre-cents presidents d'entitats catalanes havien adreçat al Rei durant la seva darrera estada a Barcelona, sobre les prohibicions relatives a la llengua i bandera catalanes, havent de fer constar que des d'aquell moment, si bé existia la unió territorial de Catalunya amb Espanya, havia quedat rompuda la unió espiritual, que no existia.

Tots els senyors que no eren de la U. M. N. van adherir-se a aquestes manifestacions.

Convé notar que va quedar de relleu la raonada actitud del senyor Roig i Bergadà, el qual va dir que li era impossible manifestar el seu parer sobre bases i escrits que no coneixia, i que quan els conegués exposaria lleialment la seva opinió. El senyor Alfons Sala va dir que era necessari que tinguessin present, tant el general Barrera com el senyor Primo de Rivera, que era impossible que aspiressin a constituir un govern estable sense resoldre el problema de Catalunya que ell entenia que era el Directori el cridat a resoldre'l i que havia d'excitar a tothom a què l'ajudés sense reserves perquè en un altre cas vindria el comunisme, el bolxevisme i l'anarquia.

El senyor Maluquer, després de ratificar la seva adhesió a ço exposat pel senyor de Camps, va dir que tota la seva llarga vida política era una confirmació de les seves paraules, i que no era lògic considerar pecaminós el concepte de nacionalista, que no es podia confondre amb el d'Estat.

La reunió va acabar a dos quarts de deu.

L'endemà, dia 9, es tornaren a reunir a la Capitania gairebé tots aquells senyors.

Després de manifestar Primo de Rivera el seu parer espanyolista, va invitar els reunits a què parlessin. El senyor marquès de Camps va demanar la paraula i digué que ho feia en nom dels seus amics allà presents que li havien fet l'honor de delegar-lo en una reunió prèvia, en la qual li havien demanat que parlés en nom de tots; fent constar, de primer antuvi, que no representaven ningú més que ells mateixos amb la seva representació personal. Després de lloar la forma del discurs del senyor Primo de Rivera, va dir que amb veritable amargor sentia discrepar en absolut del seu fons, i que no hi trobava ni un sol concepte en el qual es pogués recolzar per correspondre als seus desigs, ni coincidir amb ell; que es referia a tot el que havia manifestat la vigília i que es veia precisat abans de dir res més, a fer una pregunta al senyor Primo de Rivera: ¿Es cert que van a ésser dissoltes les Diputacions provincials?

—Sí.

—Totes?

—Gairebé totes.

—I les quatre catalanes?

—No: però es respecta la Mancomunitat, en la seva constitució, si bé eliminant tots els diputats que no estan identificats amb les idees del Directori.

—¿No és possible estendre a Catalunya l'excepció de les Bascongades i Navarra?

—No.

—Doncs, des d'aquest moment, ni jo ni els meus amics no podem fer altra cosa que retirar-nos, perquè

considerem impossible cap avinença; si continuem en aquest saló, és per mera cortesia.

En aquest moment el senyor Milà va pretendre entaular una polèmica amb el senyor marquès de Camps, el qual la va rebutjar amb gran energia, dient-li que s'havia limitat a contestar al senyor Primo de Rivera, i que no volia discutir amb cap dels presents, als quals no s'havia pas dirigit.

En un incís, el senyor Rossinyol va dir que mai no havia tingut un instant de remordiment d'haver sembrat amb les seves propagandes cap mala llavor. I el senyor Garriga Maçó, en un altre, que admetriem una constitució federal, i que desitjava que així com avui el President del Directori topava amb la resistència d'uns partits polítics, un altre dia no topés amb l'unànime de tot el poble de Catalunya.

El senyor Nadal va dir que parlava en nom propi, i en representació dels seus amics polítics; que s'adheria completament a ço manifestat pel senyor marquès de Camps i que havia de fer notar que tots els tractadistes de Dret polític estaven en desacord amb el Directori en la manera d'interpretar els conceptes de Nació i Estat, i que la Constitució de diversos Estats europeus demostra també la confusió d'idees del Directori sobre aquest punt; i afegí que no hi ha cap historiador que s'hagi atrevit ni a dubtar de l'existència de les diverses nacionalitats que avui formen políticament part d'Espanya. Darrerament manifestà que com a monàrquics i com a autonomistes ajudarien tots els projectes que tendessin a resoldre la qüestió catalana, però fent constar ben clarament que si ho feien era considerant-les com un camí i preparació per arribar a més amples llibertats polítiques.

Finalment els va mostrar Primo de Rivera unes quartilles que duia escrites i digué que havia desitjat sotmetre-les a la seva consideració perquè hi reflexionessin, creient que ningú que estimés a Espanya i Catalunya es podia negar a firmar.

Llegides ràpidament aquestes quartilles, que eren un «Manifesto al País» (que ningú va firmar) i que constituïen una glossa de les seves anteriors manifestacions, es va aixecar la sessió a tres quarts de sis de la tarda, i s'acomiaada afectuosament el President de tots els reunits.»

Municipals

Dimarts a les sis de la tarda, la Comissió Municipal Permanent celebrà sessió ordinària de primera convocatòria, corresponent a la setmana.

Presidí el batlle senyor Tresserras, assistint-hi els consellers senyors Arau, Descals, Agustí i Tutau.

Llegida i aprovada l'acta de l'anterior, la presidència donà compte de la resposta telegràfica rebuda del President del Consell de Ministres, al telegrama que en nom de l'Ajuntament li havia enviat demanant l'ampliació de l'amnistia.

També va donar-se lectura a una comunicació en vernacle del diputat pel districte Olot-Puigcerdà, senyor Masramon, oferint-se com a tal, per a tot el que calgui. S'acordà agrair-li l'atenció.

En el despatx oficial hi figurava.

Reial Ordre del 4 del que som, ordenant que siguin computats als efectes de la jubilació, a tots els empleats i obrers provincials i municipals, els anys servits a l'Exercit. S'acordà donar-se per assabentats per al seu compliment.

Foren aprovades diverses factures ja examinades pels negociats respectius.

S'aprovaren així mateix cinc informes del Negociat de Foment, autoritzant la realització de les diverses obres demanades pels senyors Legares, Ferrés Rodas, Simon i senyora Baborés.

Igual acord recaigué en una proposició del Conseller de Foment referent al canvi de tortugades i canals de desguàs del teulat de l'Hospici.

Després de breus paraules del senyor Descals fou aprovada una proposició dels consellers de Foment, Governació i cultura, deixant, per diversos motius i per enguany, sense efecte la festa de l'arbre, si bé el de Foment s'encarregarà que siguin plantats els que ja s'havien adquirit a tal fi.

Passà al Negociat de Governació per al seu informe, una sol·licitud del senyor Clota demanant llicència per a dedicar-se al lloguer d'automòbils.

Per al seu informe, fou remesa a Foment una sol·licitud de l'Arrendatària de Petrolis S. A., per a realitzar obres a l'objecte de treure un dels tanks de gasolina que hi ha a la Plaça Clarà.

I sense res més, es donà per acabada la sessió.

N Ò T U L · L E S

RELIGIOSES

Dimecres, diada de Sant Josep, foren celebrats a la Parroquial pregàries per implorar de Déu la fi de la brutal persecució religiosa de Rússia. Al matí hi hagué missa de comunió general i al vespre, a les 7, Via Crucis solemne, amb gran concurrència de fidels, als quals remercià el nostre senyor Rector-Arxiprest.

Savò Chimbo: Es el que renta més i es gasta menys.

■ Ha ingressat al noviciat de les Religioses Reparadores de Madrid, la distingida senyoreta olotina, Caterina de Trinchera i Castanyes. Per molts anys.

■ Hem tingut ocasió d'admirar un dels projectes de decoració de l'altar de la Verge de Montserrat de l'església de P.P. Caputxins; és dibuix d'En Joan Sutrà, arquitecte episcopal d'aquesta diòcesi de Girona; representa S. Jordi triomfant, entre símbols alegòrics a la Verge de Montserrat i a la espiritualitat de Catalunya.

Dr. J. M.ª Vayreda.—Metge

EX-INTERN DE L'HOSPITAL CLINIC DE BARCELONA

Visita: passeig de Blay 56, de 12 a 1 i de 7 a 8

Malalties de l'Estòmac i Pulmons.—Raigs X

Radiografia al domicili dels malalts.

POLITQUES

■ Han estat acceptades pel Governador les renunciacions presentades per alguns senyors regidors.

Han estat també nomenats els seus substituïts.

■ Van ultimant-se els detalls per la propera inauguració del «Casal Català».

Creiem que ben aviat podrem donar-ne noves detallades als nostres amics.

CULTURALS

La Conferència d'avui.—Avui a dos quarts de deu del vespre tindrà lloc la primera de les conferències quaresmals que ha organitzat el «Centre Catòlic». El Rnvt. P. Ermengol de Sarrià tractarà de l'«Origen de l'Autoritat».

Conegudes les rellevants dotes del P. Ermengol, li augurem un èxit esclatant.

■ Es anuncia per la primera desena d'Abril la vinguda a «Atenea» de l'il·lustre literat i historiador gironí Carles Rahola, que dissertarà sobre «Els afrancesats olotins».

ESPECTACLES

■ El dia de Sant Josep a la nit, a l'Orfeó Popular Olotí, hi hagué una extraordinària audició de sardanes a càrrec de la cobla que dirigeix el senyor Moner, que ho feu pulcrament.

Hi acudí un gros públic i el jovent repuntejà ardidament la nostra dansa.

A l'atacar la cobla les notes vibrants de «La Santa Espina», l'entusiasme fou gran i els aplaudiments duraren llarga estona i es reproduïren al final, fins que fou repetida la per tant temps enyorada sardana.

També fou molt aplaudida i hagué de bisar-se una bonica sardana original del mestre de l'Orfeó Mossèn Farró. El felicitem.

Gaia festa on pogué palesar-se que hi ha coses que matant-les revien amb més embransida.

■ Per a demà, a les cinc de la tarda, en el «Centre Obrer» s'hi anuncia la representació del grandios drama en tres actes, original de Victor Mora Alsinella, «L'Embruixada».

VARIES

■ La passada setmana foren registrades set defuncions i dos naixements.

■ El mercat d'aquesta setmana va estar molt concorregut i l'animació en les transaccions fou gran, amb tot i que els preus es mantenen ben regulars.

■ A Amer, com a presumpte autor dels incendis registrats als boscos d'en Ramon Colomer i de la senyora Dolors Massana, veïns d'Amer i de Bonmatí, respectivament, fou detingut Pere Solà i posat a la disposició del jutjat.

■ Demà sols restaran oberts els estancs n.º 1 del carrer Major i n.º 4 del carrer de Sant Esteve.

Electricitat Médica Cures per diatèrmià, sol d'altura, etc.—Raigs X.
GASSIOT Plaça de l'Estel (Pla de Llacs) entrada per l'avinguda Paluzie.

■ Demà sols restaran obertes les farmàcies Bolós i Cardelús.

■ Estan vacants les notaríes d'Hostalric i Santa Coloma de Farnés.

Esportives

Argentona, 3. - Olot F. C., 2

El joc que desenrotllaren els de l'Argentona, era en qualitat superior al dels nostres, formant un onze d'un conjunt bastant acceptable; destacà el defensa esquerra que d'una manera mestriosa defensava els perills de la seva porta, sapiguent-se col·locar admirablement, cosa molt poc freqüent en aquests equips.

L'Olot encara no ha trobat l'avant-centre que necessita, puig En Coromines, tot i siguent un bon jugador, no sap situar-se en aquest lloc.

En Güell, a la primera part, estigué força bé, no aixís a la segona, perquè se'l veié esgotadíssim; aixís és que si a l'Olot no els fallen aquests dos jugadors, podíem veure un gran partit.

Va arbitrar el senyor Segura, començant el partit bé, però el va acabar... set minuts més tard dels reglamentaris; concedí un penalt que nosaltres no l'hauríem concedit.

Ens agradaria poguer veure novament l'Argentona lluitant en el nostre camp, amb un altre avant-centre a l'equip de l'Olot F. C.

Indústria i Comerç, 5. - Centre Fontanella, 2

Corresponent al «Torneig Local Copa Ajuntament», dimecres passat a la tarda jugaren al camp de l'Olot F. C. els equips més amunt esmentats. Guanyà per el resultat apuntat l'equip de la societat «Indústria i Comerç», campió del Torneig celebrat l'any passat.

L'encontre tingué una primera part molt vistosa i disputada, en la qual el «Fontanella», apoiat per el vent, atacà de ferm, obsequiant-nos amb boniques combinacions, que foren aplaudides i marcant els seus dos únics punts d'excel·lent execució. L'equip «Indústria i Comerç» es defensà com pogué, aprofitant la seva davantera dues úniques ocasions per a marcar en altres tantes jugades de mala intel·ligència entre el porter i defenses contràries, acabà la primera part amb empat.

La resta del partit fou poc disputada i com a conseqüència menys interessant; el «Fontanella» s'apagà, potser degut a l'esforç, i «Indústria i Comerç» a favor del vent no tingué d'esforçar-se molt per a adjudicar-se el triomf; obtingué en aquesta segona part els tres gols de la victòria.

Els equips eren:

«Indústria i Comerç»: Barnadas—Puigvert, Cubí—Mata, Domènech, Paré—Figueres, Artigas, Gibert, Dou, Marsillach.

«Centre Fontanella»: Súrias—Batchellí, Prat—Moret, Caubet, Forada—Boix, Pagès, Martínez, Rodríguez, Esparch.

L'arbitratge a càrrec d'En Domènec Güell, fou regular.

■ Demà, corresponent al «Torneig Local», jugaran els equips «Olot F. C.» i «Centre Obrer». Aquest partit serà a benefici del jugador En J. Castells.

Redacció i administració: Carrer Nou de Sant Antoni, 7.

**Preus de subscripció: Un any, 7'50 pessetes
Número solt, 0'15 pessetes.**

Imp. de Pere Aubert, Nou de Sant Antoni 7.—Olot

Banc Comercial de Barcelona

Capital: 25.000,000 de pessetes, totalment desemborsat

Casa Central: BARCELONA, Passeig de Gràcia, 3 i 5.-Direcció telegràfica i telefònica: COMBANK

Sucursal d'OLOT: Sant Rafel, 4. — Teléfon, 22

COMPRA-VENDA DE TOTA CLASSE DE VALORS de contratació corrent

Negociem tots els cupons de venciment 31 de Març corrent i 1er. Abril vinent en les mateixes condicions que la Banca de Barcelona.

Caixa d'Estalvis {
A la vista, 3 per cent anyal
A sis mesos, 4 » » »
A un any, 4¹/₂ » » »

Comptes Corrents. — Cambra Acuiraçada. — Dipòsits de valors i totes les demés operacions de Banca i Borsa

ENTITATS ASSOCIADES:

Banc de Préstecs i Descomptes. - Banc Internacional d'Indústria i Comerç

EL DE MÉS RENDIMENT

EL MÉS BÒ

EL MÉS ECONOMIC

DE VENTA EN TOTS ELS BONS ESTABLIMENTS

CAFE ESPORT

tots els dies festius al matí d'onze a uua es donará un concert-vermouth a càrrec del

Trio Casanova

integrat per

MARCEL RIBAS (Piano)

F. CASANOVAS (Violí)

ALFRED BLANCO

(Viol-loncel).

BANC DE CATALUNYA

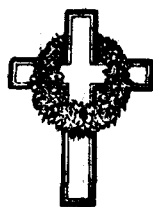
Sucursal d'Olot

Sant Rafel, 24

Compra i Venda de Valors — Descompte de Cupons — Canvis de Monedes — Girs i Lletres de Crèdit per Espanya i Extranger — Negociació de Lletres — Suscripcions a Emprèstits — Comptes corrents en Moneda nacional i estrangera — Valors en Custòdia — Prèstecs en garantia de valors, etc.

Caixa d'Estalvis—En llibretes fins a 10.000 Ptas.—Interessos al 4% anual

Negociem els cupons venciment 1.º abril pròxim

PRIMER ANIVERSARI DE LA MORT DE

Donya M.ª Dolors Vayreda

DE OLIVERAS

A. C. S.

Totes les misses que consecutivament es celebraran de sis a dotze del dissabte, dia 29 del corrent, en l'Església dels P.P. Caputxins, seran aplicades en sufragi de l'ànima de la difunta.

Olot, Març de 1930